



**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1444/18-E

Název	Základní škola, Prachovice, okres Chrudim
Sídlo	Chrudimská 57, 538 04 Prachovice
E-mail	zs.prachovice.reditel@seznam.cz
IČ	70985693
Identifikátor	600090558
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Jitka Holasová
Zřizovatel	obec Prachovice
Místo inspekční činnosti	Chrudimská 57, 538 04 Prachovice
Termín inspekční činnosti	3. až 5. 12. 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně zjišťování a hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy.

Charakteristika

Škola vykonává činnost úplné základní školy (dále škola), školní družiny a školní jídelny v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Aktuálně se v devíti třídách vzdělává 136 žáků, kapacita je využita ze 45 %. Zřizovatel nadále škole uděluje výjimku

z nejnižšího počtu žáků. V době inspekce škola evidovala 19 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), 8 z nich se vzdělává s podporou individuálního plánu a 23 žákům je poskytována zvýšená pedagogická podpora. Žáci jsou převážně místní, 11 z nich je dojíždějících. Část žáků pochází ze sociálně znevýhodněného prostředí. Vzdělávací obsah je vymezen Školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání *Tvořivá škola*.

Zájmové vzdělávání ve školní družině je od 1. 9. 2016 organizováno ve dvou odděleních pro 50 žáků. Kapacita je zcela využita. Činnost je vedena podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu *Putování za poznáním*. Úplata není vybírána.

Stravování žáků a zaměstnanců je zajištěno ve školní jídelně v budově školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Zpracované koncepční záměry rozvoje školy vychází ze znalosti místních podmínek a výsledků pravidelné analýzy stavu školy. Hlavním cílem vzdělávání je všestranný rozvoj žáků s důrazem na upevňování pravidel zdravého životního stylu a vytváření odpovídajících vzdělávacích podmínek pro všechny žáky doplněné tematickou výukou, celoročními projekty, sportovními akcemi a zájmovými kroužky.

Řízení školy je účelně nastavené, pravidla k organizování činnosti školy jsou funkční a vedou k dobré spolupráci všech zaměstnanců. Vzhledem k velikosti školy je informační systém založen především na osobním jednání a každodenním kontaktu. Záznamy z pedagogických rad dokládají řešení organizačních a pedagogických záležitostí vzdělávání i rozvoje školy. Ředitelka školy pružně reaguje na vzniklé každodenní situace (projednávání kázeňských opatření žáků, výchovné nebo výukové problémy) a přijímá vhodná opatření ke zlepšení. Cílená kontrolní činnost vedení školy v průběhu celého školního roku včetně hospitací, které vychází z předem stanovených priorit např. úroveň výuky nových učitelů, metody a formy výuky nebo účinnost práce asistentů pedagoga, umožňuje účinnou zpětnou vazbu o efektivnosti vzdělávacího procesu. V dokumentaci školy (vnitřní řady, školní vzdělávací programy) byly v průběhu inspekční činnosti opraveny nebo doplněny drobné formální nepřesnosti.

Pedagogický sbor se od minulé inspekce obměnil (např. rodičovská dovolená, změna pracoviště s ohledem na dojezdovou vzdálenost). Ke změně došlo k 1. 9. 2016 ve funkci zástupkyně ředitelky školy. V kolektivu jsou učitelé s kratší pedagogickou praxí i s dlouholetými zkušenostmi. Začínajícím učitelům nebo nově příchozím učitelům je věnována odpovídající podpora uvádějícího učitele i vedení školy. Výuku fyziky, informatiky a tělesné výchovy zajišťují učitelé s jinou odbornou kvalifikací. Vzdělávání žáků se SVP podporuje sedm asistentek pedagoga a jedna školní asistentka, což má pozitivní dopad na výuku. Tyto funkce mimo jiné vykonávají odborně kvalifikované vychovatelky školní družiny. Metodické vedení asistentů je realizováno třídními učiteli, ředitelkou školy i prostřednictvím společných schůzek k upřesňování postupů. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je ředitelkou školy podporováno. Struktura i četnost odpovídá potřebám školy a individuálnímu profesnímu rozvoji učitelů.

Ředitelka školy a zároveň výchovná poradkyně (absolvovala specializační studium) koordinuje výchovné poradenství ve škole. Zajišťuje propojování metodické a informační činnosti včetně podmínek pro realizaci podpůrných opatření pro žáky se SVP. Vzhledem k rozsahu činností, časté vstupní a průběžné diagnostice část kompetencí včetně pedagogické intervence vykonává také jedna z učitelek na prvním stupni a část metodička prevence na druhém stupni. Společně poskytují ostatním učitelům metodickou pomoc

při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů, sledují výchovné problémy žáků, monitorují rizikové projevy, účastní se jednání výchovné komise.

Prevenici rizikového chování žáků je věnována prostřednictvím metodičky prevence (zatím bez specializačního studia) komplexní pozornost, plánovaná a administrativně systematicky vedená. V evidenci její činnosti byly zaznamenány průběžné aktivity, jednání a přijatá opatření. Účastní se mnoha vzdělávacích akcí, kde získává další odborné informace. Realizované preventivní akce ve škole jsou pestré, organizuje besedy a programy s tematikou např. navození příznivého sociálního klimatu ve třídě, osobní bezpečí nebo chování v rizikových situacích. Důraz je kladen na práci s třídními kolektivy, třídní učitelé sledují situaci a vztahy ve třídách a průběžně s žáky pracují. Zákonní zástupci jsou pravidelně informováni o vzdělávání svého dítěte i o možnostech případné pomoci průběžně na webových stránkách školy, třídních schůzkách, v případě potřeby při osobních schůzkách.

Oblast kariérového poradenství zajišťuje další z učitelek. Žákům a zákonným zástupcům jsou ve škole předávány důležité informace o vzdělávacích možnostech po ukončení povinné školní docházky.

Vedení školy se společně se zřizovatelem věnuje dalšímu zlepšování materiálních podmínek školy. Budova je po celkové rekonstrukci vnějšího pláště, pro zvýšení bezpečnosti byla spolu s dálkovým otevíráním u vstupu do budovy instalována videokamera, provedena renovace parketových podlah a částečně upraveno sociální zařízení. Úpravy a dovybavení školní dílny pracovními stoly a nářadím (z dotačních zdrojů) umožňují kvalitní výuku praktických činností. Škole se daří postupnou obměnou nábytku zlepšovat prostředí tříd. Přemístěna a modernizována byla školní knihovna, která je nyní v daleko větší míře využívána při výuce literatury. Pro sportovní aktivity bylo vybudováno nové hřiště. Podle finančních možností je obnovován fond učebnic, nástěnných přehledů a pomůcek. Pozitivní je vybavení tříd interaktivní technikou. Částečně se zlepšilo vybavení školní družiny. Prostředí školy bylo podnětné a upravené.

Bezpečnosti a ochraně zdraví žáků je věnována přiměřená pozornost. Uvedená tematika je součástí vzdělávacích obsahů základního i zájmového vzdělávání. Přiměřenou formou jsou žáci seznamováni se zásadami bezpečného chování ve škole i mimo ni. Vedení jsou rovněž ke zdravému životnímu stylu a dovednostem, jak se zachovat v rizikové situaci.

Činnost školy je finančně zajišťována zejména ze státního rozpočtu včetně rozvojových programů, z rozpočtu zřizovatele a z projektových zdrojů na vzdělávání pedagogů i společné vzdělávání žáků. Přínosem pro žáky ze sociálně slabých rodin splňující daná kritéria je finanční dar na obědy (*WOMEN FOR WOMEN, o. p. s.*). Sponzorské dary (na školní výlet a prostředky ICT pro žáky) a příjmy z pronájmů tělocvičny a učeben pro ZUŠ Heřmanův Městec a DDM Heřmanův Městec přispívají k plnění cílů školních vzdělávacích programů.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání byl od poslední inspekce postupně upravován četnými dodatky, jeho struktura je ale již nepřehledná. Výstupy minimální doporučené úrovně při vzdělávání žáků se SVP škola rozpracovala dále do tematických plánů. Dokument je v souladu s aktuálním Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Stanovený učební plán je naplňován. Příležitostí ke zlepšení je ze strany učitelů věnovat větší pozornost zápisům probraného učiva do třídních knih, zaměřit se na jejich

konkrétnost a dodržovat nastavení tematických celků uvedených ve vzdělávacím obsahu předmětů (např. pracovní činnosti na obou stupních).

Výuka na prvním stupni byla vedena odborně správně a měla promyšlenou strukturu. Společným znakem byla příznivá pracovní atmosféra a respektující přístup učitelek ke všem žákům. Patrné bylo jejich vedení k dodržování společenských a třídních pravidel pro komunikaci i chování. Vhodný výběr vzdělávacích strategií zohledňoval věk a výukové schopnosti žáků. Individuální potřeby žáků učitelky sledovaly, v případě potřeby jim dopomáhaly a uplatňovaly doporučení školského poradenského zařízení. Přínosná byla přítomnost asistentek pedagoga, které svěřené žáky aktivizovaly, poskytovaly jim odporu při pochopení a vypracování úkolů. Vyučovací hodiny měly spád, jednotlivé činnosti na sebe účelně navazovaly, některé učitelky vhodně zařazovaly relaxační chvílky, v některých případech vytvářely správné pracovní návyky (korekce sezení žáků, správný úchop psacího náčiní). Žáci většinou pracovali se zájmem a dokončovali svoji práci. Frontálně vedená výuka byla často doplněna samostatnou nebo skupinovou prací. Časté bylo propojování učiva se souvislostmi z reálného života a s poznatky z jiných předmětů. Výuka byla diferencovaná spíše výjimečně, úkoly byly většinou pro všechny žáky stejné. V některých případech u nadanějších nebo rychleji pracujících žáků chyběl větší rozsah úkolů i prohlubující aktivity, které by více podpořily jejich výukové možnosti a zvýšily zájem o vzdělávání. Pozitivní pro rozvoj matematických představ u žáků bylo zařazování úloh, které vyžadovaly logickou úvahu, představivost i odhad s potřebnou diskuzí správného řešení. Při čtení textu byla žákům poskytována okamžitá zpětná vazba, většinou s povzbuzujícím hodnocením pro žáka. Nejmladší žáci byli výborně a přirozeně motivováni k práci, nenásilně vedeni k rozvíjení dobrých vzájemných vztahů při utváření skupin (bez předsudků) a poskytování vzájemné pomoci. Tyto prvky jsou charakteristické pro budování dobrého klimatu ve třídách a jsou ve škole systematicky rozvíjeny. Učitelka se také snažila průběžně a nenásilně u žáků upevňovat základní prostorovou orientaci i porozumění základním pojmům, což mělo dobrý vliv na žáky s nižší mírou jejich osvojení. Přístup žáků k učení byl průběžně hodnocen slovní pochvalou, často povzbuzováním k dalšímu zlepšení.

Výuka na druhém stupni si udržela od minulé inspekce efektivní úroveň, sledované hodiny byly promyšlené, většinou vhodně organizované, s příjemnou pracovní atmosférou. Vzdělávací cíle, stanovené vzhledem k výstupům v ŠVP ZV, akcentovaly rozvoj vědomostí, v části hodin však byla rozvíjena i dovednostní a postojoyá složka, což se projevilo ve stylu vedení vyučovacího procesu. Učitelé využívali hlavně frontální činnosti, zpravidla je doplnili samostatnou prací, méně často prvky kooperativního učení, spolupráce tak byla rozvíjena jen omezeně. Velmi dobrou úroveň měla vzhledem k činnostnímu pojetí výuka chemie, v matematice bylo přínosem pro starší žáky řešení problémových úloh, prostřednictvím něhož byli vedeni k logickému uvažování. V dějepise či fyzice působilo motivačně cílené propojení s realitou či mezipředmětové vztahy a snaha pedagogů maximálně aktivizovat žáky, aby sami dokázali formulovat nové poznatky. Diferenciace úkolů byla v hodinách patrná hlavně u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, a to zejména tam, kde jsou k dispozici asistentky pedagoga, které pomáhají s upřesňováním zadání, podporou pozornosti žáka apod.

Pro lepší pochopení učiva byla v dostatečné míře na obou stupních využita názornost, vyučovací proces byl střídavě podpořen učebními pomůckami, doplňujícími materiály (učebnice, pracovní listy aj.) i prostředky ICT. Poskytovaná zpětná vazba ze strany učitelů měla obvykle podobu stručných výroků hodnotících okamžité výkony žáků, jen někdy byla využitelná pro další učení a v části z nich byl věnován prostor rozhovoru o obtížnosti úkolů a potřebě dalšího docvičení. Prvky sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků byly

zařazeny spíše výjimečně. Pokud nebylo opomenuto celkové zhodnocení práce, prováděli je převážně učitelé.

Zájmové vzdělávání ve školní družině prohlubuje poznatky a dovednosti získané při vyučování ve škole. Obsah činnosti posiluje komunikační dovednosti žáků, rozvíjí jejich schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy druhých a výrazně přispívá svými náměty ke smysluplnému naplňování volného času. Pozitivním zjištěním byla péče vychovatelek při všech činnostech, respektování času pro relaxaci žáků po vyučování a péče o vzájemné vztahy v kolektivu.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Úroveň výsledků vzdělávání žáků učitelé průběžně ověřují nejčastěji písemným či ústním zkoušením, k hodnocení užívají klasifikační stupně. Aktuálně byla četnost známek v některých předmětech v elektronické žákovské knížce velmi vysoká, klasifikace je tak přeceňována na úkor správného utváření kompetence k učení. V menší míře si vyučující zaznamenávají údaje ze svého pedagogického pozorování (aktivita, plnění úkolů atd.), přičemž získané poznatky slouží k plánování individuálně zaměřené vzdělávací nabídky a pedagogické podpory zatím jen ojediněle.

Pravidelně čtvrtletně jsou vyhodnocovány výsledky vzdělávání na úrovni tříd. Celkové hodnocení na vysvědčení má setrvalou tendenci a odpovídá výsledkům, kterých žáci dosahují v externích testech. V posledním uzavřeném klasifikačním období (2. pololetí školního roku 2017/2018) prospělo s vyznamenáním 38 % z celkového počtu žáků. Na 2. stupni jich bylo pouhých 15 %, což je způsobeno klesající motivací k dosahování dobrých výsledků v souvislosti s věkem i s výše zmíněným přeceňováním klasifikace. Neprospívajících bylo přibližně 7 %. Podpora žákům s rizikem školního neúspěchu je trvalá, učitelé nabízejí doučování, možnost přezkoušení, elektronicky sdílejí výukové materiály, informace o domácích úkolech či chystaném prověřování znalostí. Pokračuje spolupráce s neziskovými organizacemi poskytujícími aktivizační služby pro rodiny s dětmi *Šance pro Tebe o. s.* a *SOPRE CR o. p. s.* (domácí příprava, řešení kázeňských problémů a rodinné situace).

Velmi dobrá bilance hodnocení chování (snížený stupeň 2,3 % žáků) vzhledem ke složení žákovského kolektivu odráží dobrou účinnost prevence rizikového chování ve škole. Problémové situace jsou řešeny bezodkladně, zpravidla v součinnosti se zákonnými zástupci, v případě potřeby jsou oslovováni odborníci.

Podpora žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je poskytována méně často formou úpravy obsahu úkolů, spíše je korigován rozsah práce či je uplatňováno mírné zohlednění při hodnocení. Jednoznačným přínosem je činnost asistentek pedagoga. Vyučující zpravidla respektují doporučení školských poradenských zařízení, ojediněle však nebyly plně identifikovány individuální potřeby žáků a přijetí účinných opatření chybělo (např. žák s 19 nedostatečnými z českého jazyka v průběžné klasifikaci).

Přestože škola neidentifikuje nadané žáky, kteří by ji pravidelně reprezentovali v různých soutěžích, jsou pro ni cennou zpětnou vazbou jednotlivé úspěchy žáků převážně v uměleckých přehlídkách či sportovních soutěžích. V předešlém školním roce dosáhla výborného výsledku například žákyně 4. ročníku v recitační soutěži, když postoupila až do krajského kola.

Závěry

Vývoj školy

- s ohledem na danou lokalitu a složení žáků výuka vykazuje nadále setrvalý stav, nedošlo ke snížení úrovně vzdělávání
- od minulé inspekce se počet žáků mírně zvýšil
- další zlepšování materiálních podmínek školy ve spolupráci se zřizovatelem a s využitím dotačních titulů
- výuka žáků druhého stupně již probíhá ve vytvořených kmenových třídách

Silné stránky

- přínosná činnost asistentek pedagoga a školní asistentky ve výuce
- účinnost prevence rizikového chování žáků ve škole se odráží ve velmi dobré úrovni hodnocení chování žáků
- podpora žáků neúspěšných a sociálně znevýhodněných ve spolupráci s neziskovými organizacemi
- systematické vedení žáků ke vzájemné pomoci, spolupráci bez předsudků a k budování dobrého klimatu ve třídách

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- málo uplatňovaná diferenciací obtížnosti úkolů s ohledem na výukové možnosti rychlejších žáků
- v závěru vyučovacích hodin chybějící shrnutí učiva žáky a ověření splnění stanoveného vzdělávacího cíle
- minimální využívání příležitostí k vedení žáků k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- více zapojovat žáky do shrnutí učiva a zhodnocení práce v závěru hodin a využívat příležitostí k jejich vedení k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení
- nabízet nadanějším nebo rychleji pracujícím žákům kromě většího rozsahu úkolů i prohlubující aktivity, které by více podpořily jejich výukové možnosti a zvýšily zájem o vzdělávání
- věnovat se více identifikaci individuálních potřeb všech žáků při vzdělávání, klást důraz na správné utváření kompetence k učení
- vydat novou ucelenou verzi školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina, čj. 1/02, ze dne 26. 9. 2002 ve znění dodatku č. 1 ze dne 14. 2. 2003 a dodatku č. 2 ze dne 12. 10. 2009
2. Rozhodnutí MŠMT o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení MSMT-8169/2018-2 ze dne 22. 3. 2018 s účinností od 22. 3. 2018
3. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. KrÚ 42036/2016 s účinností od 1. 9. 2016
4. Jmenování na pracovní místo ředitelky, čj. OUP/0631/2011, ze dne 26. 7. 2011, potvrzení ve funkci ze dne 29. 5. 2012 s účinností od 1. 8. 2012
5. Výjimka z počtu žáků, usnesení zastupitelstva obce čj. 26/2014-2018, ze dne 1. 6. 2018
6. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2017/2018
7. Koncepční záměry školy 2017 – 2021 ze dne 3. 7. 2007, koncepční záměry školy pro období 2012-2016 ze dne 3. 1. 2012 včetně vyhodnocení
8. Zápisy z jednání pedagogické rady, školní roky 2017/2018 a 2018/2019
9. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Tvořivá škola* s platností od 1. 9. 2016 ve znění dodatků č. 11 a 12
10. Školní vzdělávací program pro školní družinu *Putování za poznáním* platný od 1. 1. 2017
11. Školní řád s účinností od 13. 10. 2016
12. Vnitřní řád školní družiny s platností od 13. 10. 2016 ve znění dodatku č. 1
13. Vnitřní řád školní jídelny ze dne 25. 5. 2017
14. Třídní knihy, školní roky 2017/2018 a 2018/2019
15. Přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny, školní roky 2017/2018 a 2018/2019
16. Školní matrika, školní rok 2018/2019
17. Rozvrhy hodin tříd a učitelů, školní rok 2018/2019
18. Výběr dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, školní rok 2018/2019
19. Personální dokumentace pedagogických pracovníků, školní rok 2018/2019
20. Minimální preventivní program, školní rok 2018/2019
21. *Preventivní program – krátkodobé aktivity pro školní rok 2017 – 2018 a 2018 – 2019* bez data pořízení
22. Dokumenty vztahující se k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků vedená ve školním roce 2018/2019

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková v. r.

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka

Mgr. Mirka Machková v. r.

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Bc. Daniela Růžová v. r.

V Pardubicích 27. 12. 2018

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ing. Jitka Holasová, ředitelka školy

Ing. Jitka Holasová v. r.

V Prachovicích 8. 1. 2019